

Ak nemeckí biskupi prejdú do schizmy, prichádza do úvahy Reichskonkordat

20. mája 2021 ✝ Cirkev

Zdroj: CrisisMagazine.com

Ak by boli katolícki biskupi v Nemecku vyhlásení uprostred požehnania osôb rovnakého pohlavia a iných doktrínálnych otázok za schizmatikov, nemecká vláda by ich mohla považovať za tých, ktorí stratili právo ako na dohľad nad svojimi diecézami, tak na spravovanie miliárd, ktoré sa ročne v krajine vyzbierajú z cirkevnej dane, povedal pre *The Pillar* expert na vzťahy medzi Cirkvou a štátom.

Dôvod? Je to trochu zvláštne – dôvodom je Reichskonkordat, zmluva z roku 1933 podpísaná medzi Svätou stolicou a nemeckou nacistickou vládou, ktorá zostáva v platnosti dodnes.

Nemecké právo „uznáva právne postavenie katolíckej Cirkvi v Nemecku a úlohu Svätej stolice v oblasti dohľadu a nominácie biskupov,“ vysvetlil o. Goran Jovicic, profesor teológie a kánonického práva v seminári sv. Patrika v Menlo Park v Kalifornii.

O. Jovicic je odborníkom na vzťahy medzi Cirkvou a štátom a diplomatické vzťahy so Svätou stolicou.

„Bolo by v rozpore s dohodou medzi dvoma zvrchovanými subjektmi, aby nemecká vláda išla proti alebo nerešpektovala rozsudok Svätej stolice,“ uviedol.

Dohoda, na ktorú sa odvoláva o. Jovicic, je Reichskonkordat z roku 1933, o ktorej sa kontroverzne rokovalo medzi nemeckou vládou, ktorá bola vtedy pod nacistickou kontrolou, a Svätou stolicou, ktorú na rokovaní zastupoval štátny sekretár Eugenio Pacelli, ktorý sa neskôr stal pápežom Píom XII.

Zmluva z roku 1933 nie je jediným konkordátom medzi Cirkvou a nemeckou vládou. Svätá stolica podpísala s jednotlivými štátmi v Nemecku niekoľko kratších zmlúv, ktoré sa týkajú predovšetkým správy katolíckych fakúlt na verejných vysokých školách. Reichskonkordat však stále tvorí základ väčšiny právnych vzťahov medzi Nemeckom a Svätou stolicou.

Cieľom konkordátu bolo zabezpečiť práva Cirkvi v Nemecku uprostred rastúceho prenasledovania a oficiálneho protikatolíckeho nepriateľstva. V čase podpisu však bol kritizovaný, pretože sa predpokladalo, že stlmí schopnosť Cirkvi kritizovať nemecké nacistické vedenie, a pretože nemeckú vládu vnímali všeobecne ako tú, ktorá vyjednáva v zlej viere. Zmluva bola po podpísaní opakovane porušovaná, čo

niektorých viedlo k otázkam, na čo slúžila.

Do štyroch rokov pápež Pius XI., pápež, ktorý podpísal zmluvu, napísal encykliku *Mit brennender Sorge* a nechal ju prepašovať do Nemecka; encyklika jednoznačne odsúdila nacistickú stranu a jej vedenie.

Medzi ustanoveniami konkordátu však bola záruka, že v nemeckom občianskom práve bude rešpektovaná výsada pápeža vykonávať správu nad Cirkvou v Nemecku – to znamená menovanie, odvolanie alebo pozastavenie činnosti nemeckých diecéznych biskupov. A toto ustanovenie, ktoré zostáva v platnosti dodnes, je relevantným faktorom pre súčasné otázky.

V posledných týždňoch sa napätie okolo Cirkvi v Nemecku stupňuje, pretože katolícki kňazi a ďalší pracovníci Cirkvi plánovali 10. mája konať liturgické požehnanie pre páry rovnakého pohlavia na protest proti nedávnomu pokynu Kongregácie pre náuku viery, ktorý uviedol, že takéto požehnanie nie sú teologicky možné. Niektorí nemeckí biskupi sa vyslovili na podporu takýchto liturgických požehnaní alebo povedali, že nezakážu kňazom účasť.

Súčasne tiež návrhy niektorých nemeckých biskupov umožniť protestantom prijímať Eucharistiu, najmä protestantom, ktorí sa zosobášili s katolíkmi, tiež zvýšili nezhody s Rímom.

Zatiaľ čo biskup Georg Bätzing, predseda Nemeckej biskupskej konferencie, trvá na tom, že biskupi krajiny sa nechcú odlúčiť od Ríma, medzi teológmi a vatikánskymi úradníkmi sa nedávno diskutovalo o možnosti, že ak by napätie eskalovalo, nemeckí biskupi by mohli byť vyhlásení za schizmatických.

Schizma, ktorá je v kánonickom práve definovaná ako „*odmietnutie podriaďiť sa Najvyššiemu veľkňazovi alebo odmietnutie spojenia s členmi Cirkvi, ktorí sú mu podriadení.*“ (KKP, kán. 751), je kánonickým zločinom, ktorého trest zahŕňa exkomunikáciu a možnosť trvalého odvolania z funkcie.

Exkomunikácia by diecéznemu biskupovi zakazovala výkon jeho úradu. Ak by situácia pokračovala, biskup by mohol byť formálne odvolaný zo svojej funkcie pápežom Františkom.

Ak by mal byť diecézny biskup v Nemecku vyhlásený za schizmatika, povedal o. Jovicic, konkordát medzi Nemeckom a Svätou stolicou by vyžadoval, aby nemecká vláda právne uznala, že biskup už nemôže pôsobiť ako správca diecézneho majetku. Zdá sa, že to bráni biskupovi nachádzajúcom sa v schizme, aby utratil alebo rozdelil peniaze Cirkvi po tom, čo proti nemu vyhlásil Rím trest.

V Spojených štátoch by bola situácia iná. Pretože americké zákony priamo neuznávajú kánonickú identitu katolíckych subjektov, farnosti a diecézy sa organizujú do občianskych štruktúr, zvyčajne neziskových organizácií alebo spoločností. Keby pápež odvolal biskupa z funkcie kánonickej hlavy svojej diecézy, tento krok by automaticky nespôsobil jeho rezignáciu na post zodpovedajúcej občianskej štruktúry. V závislosti na riadiacich dokumentoch spoločnosti môže biskup, ktorý nie je ochotný odstúpiť, viesť komplikovanú a nákladnú právnu vojnu.

Rast podielov v Nemecku je bohatstvom Cirkvi, ktoré pochádza z *Kirchensteuer* – dane z nábožensky začlenených Nemcov, ktorú vyberá vláda súčasne s daňami z príjmu a rozdeľuje ju náboženským skupinám oprávneným na jej príjem.

Medzi príjemcami *Kirchensteueru* je 27 katolíckych diecéz v krajine. Kirchensteuer, ktorý predstavuje 70 % financovania Cirkvi v Nemecku, každoročne rozdeľuje miliardy katolíckym diecézám, aj keď sa účasť na omši v krajine prudko znížila.

O. Jovicic uviedol, že nemecké právo očakáva, že diecézny biskup alebo legitímny správca každej nemeckej diecézy je podľa rozhodnutia Vatikánu oprávnený prijímať a spravovať obrovské bohatstvo rozdeľované prostredníctvom dane. Povedal však, že je ťažké predpovedať, čo by sa stalo, keby niektorí nemeckí biskupi už neboli legitímnymi správcami svojich diecéz, ale odporovali by návrhom Ríma a snažili by sa ich pozastaviť alebo nahradiť.

„Ak by biskupi (v takejto situácii) nechceli opustiť úrad – mohlo by byť veľmi ťažké presvedčiť ich, aby tak urobili,“ povedal o. Jovicic, a to aj napriek občianskemu uznaniu vatikánskej autority v tejto veci.

„To by potom mohlo založiť schizmatickú Cirkev,“ dodal kňaz.

„Nemalo by sa dospieť až k tomuto bodu. Prevencia bola, podľa môjho skromného názoru, nevyhnutná oveľa skôr, pretože veci sa dostali tak ďaleko,“ uviedol kňaz.

V posledných rokoch urobil pápež František niekoľko krokov k náprave Nemeckej biskupskej konferencie a jednotlivých nemeckých biskupov, ako krajina podnikla tzv. „Synodálnu cestu“ – viacročné série stretnutí, počas ktorých laickí katolíci a nemeckí biskupi začali navrhovať zmeny katolíckej náuky a cirkevných štruktúr v mene aktualizácie Cirkvi.

Tento proces, ktorý by mal vyhlásiť doktrínálne zmeny, bol vatikánskymi úradmi často kritizovaný a korigovaný. Pokračoval však, buduje momentum na ceste k ľudovým hnutiam, akým je napríklad liturgické požehnanie, ktoré sa očakávalo 10. mája.

„Ak bude naďalej pretrvávať napätie medzi Rímom a Nemeckom“, vyhlásil o. Jovicic, *„je možný rozkol.“*

„Myslím si, že sme blízko, ale zatiaľ nemáme schizmu. Keby vydali dokumenty Synodálnej cesty, ktoré by umožnili podávanie prijímania protestantom a urobili ďalšie zmeny, bolo by to o krok bližšie, ako k schizme tak aj k heréze. Potom musí Cirkev nejako konať. Nejak.“

Pre Christianitas.sk preložil vdp. R. Rajčák.

Zdroj: <https://www.pillarcatholic.com/p/if-german-bishops-go-into-schism>

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/ak-nemecki-biskupi-prejdu-do-schizmy-prichadza-do-uvahy-reichskonkordat/>